

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie skazanego **A. M.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 24 lipca 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,

od wyroku Sądu Rejonowego we Bydgoszczy

z dnia 7 lipca 2021 r., sygn. akt IX K 904/20

**uchyla zaskarżony wyrok łączny Sądu Rejonowego w Bydgoszczy i
na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. objęte nim postępowanie w
przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec skazanego A. M.
umarza, a kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.**

Michał Laskowski Wiesław Kozielewicz Andrzej Tomczyk

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie o sygn. akt IX K 904/20, prowadził postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec A. M., skazanego:

1. wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 18 grudnia 2019 r., sygn. akt III K 824/19, za przestępstwo określone w art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz za przestępstwo określone w art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za którą orzeczono łączną karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a ponadto zobowiązano oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem oraz zakazano mu kontaktowania się i zbliżania do matki na okres 2 lat;
2. wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 10 kwietnia 2020 r., sygn. akt XI K 764/19, za przestępstwo określone w art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na karę 3 lat pozbawienia wolności, przy czym zaliczono na poczet orzeczonej kary okres tymczasowego aresztowania od dnia 14 maja 2019 r. godz. 10.35 do dnia 15 stycznia 2020 r. godz. 10:35.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wyrokiem łącznym z dnia 7 lipca 2021 r., sygn. akt IX K 904/20:

1. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi wyżej w punktach I i II (sygn. akt III K 824/19 i sygn. akt XI K 764/19) i wymierzył skazanemu A. M. karę łączną 4 lat pozbawienia wolności;
2. w pozostałym zakresie wyroki opisane wyżej w punktach I i II pozostawił do odrębnego wykonania;
3. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczył skazanemu okres tymczasowego aresztowania w sprawie o sygn. akt XI K 764/19 od dnia 14 maja 2019 r., godz. 10:35 do dnia 15 stycznia 2020 r., godz. 10:35 oraz odbywania kary w sprawie o sygn. akt III K 824/19 od dnia 15 stycznia 2020 r.;
4. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów postępowania związanych z wydaniem wyroku łącznego i obciążył nimi Skarb Państwa (k. 27 akt o sygn. IX K 904/20).

Wyrok ten uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego w dniu 15 lipca 2021 r. ((k. 27v. akt o sygn. IXK 904/20).

Od powyższego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kasację złożył Prokurator Generalny. Zaskarżył go w całości na korzyść skazanego A. M. . **Zarzucił** w kasacji rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na wydaniu przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w dniu 7 lipca 2021 r. wyroku łącznego o sygn. akt IX K 904/20, łączącego wobec skazanego A. M. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygn. akt III K 824/19 i XI K 764/19 i w ich miejsce wymierzającego karę łączną 4 lat pozbawienia wolności w sytuacji, gdy kwestia połączenia skazań na mocy tych samych orzeczeń, wydanych wobec tego samego skazanego, została już wcześniej rozstrzygnięta wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 18 maja 2021 r. o sygn. akt III K 896/20, który uprawomocnił się w dniu 26 maja 2021 r. Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania wobec A. M. na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego zasługuje na uwzględnienie, gdyż zaskarżony nią wyrok łączny Sądu Rejonowego w Bydgoszczy jest wadliwy, bowiem został wydany z rażącym naruszeniem przepisu postępowania, wskazanego w zarzucie kasacji.

Należy podnieść, iż Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, w związku z wnioskiem Dyrektora Zakładu Karnego w B. - [...], prowadził już wcześniej postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec A. M., skazanego prawomocnymi wyrokami: **1)** Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt III K 824/19, za czyny z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 17 kwietnia 2019 r., na karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności; **2)** Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 10 kwietnia 2020 r. w sprawie o sygn. akt XI K 764/19, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 21 października 2020 r. sygn. akt IV Ka 408/20, za czyn z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 14 maja 2019 r. na karę 3 lat pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wyrokiem łącznym z dnia 18 maja 2021 r. sygn. akt III K 896/20:

1. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. oraz art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 i 4 k.k. stosując, na podstawie art. 4 § 1 k.k., przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu sprzed 24 czerwca 2020 r., w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt III K 824/19,
2. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 10 kwietnia 2020 r. w sprawie o sygn. akt XI K 764/19

orzekł karę łączną 4 lat pozbawienia wolności;

3. na podstawie art. 63 § 1 k.k. i art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt 1 wyroku łącznej kary pozbawienia wolności zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 14 maja 2019 r. godz. 10.35 do dnia 15 stycznia 2020 r. godz. 10:35, dotychczas zaliczony na poczet kary orzeczonej wyrokiem w sprawie XI K 764/19;

4. w pozostałej części wyroki połączone w punkcie 1 pozostawił do odrębnego wykonania;

5. zwolnił skazanego od obowiązku zapłaty kosztów sądowych i obciążył nimi w całości Skarb Państwa (k. 47 akt o sygn. III K 896/20).

Orzeczenie to uprawomocniło się bez postępowania odwoławczego w dniu 26 maja 2021 roku (k. 47 akt o sygn. III K 896/20).

Z treści wyroków łącznych Sądu Rejonowego w Bydgoszczy: z dnia 7 lipca 2021 r., sygn. akt IX K 904/20 (ten wyrok został zaskarżony kasacją) i z dnia 18 maja 2021 r. sygn. akt III K 896/20, wynika, że oba te orzeczenia dotyczą połączenia skazanemu A. M. kar wymierzonych tymi samymi wyrokami, tj. wyrokami Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygn. akt III K 824/19 i sygn. akt XI K 764/19.

Poza sporem jest, że negatywną przesłanką procesową, która obliguje organ procesowy do niewszczywania postępowania, albo jego umorzenia, jest okoliczność, że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone (por. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, iż uregulowany w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. bezwzględny nakaz umorzenia postępowania karnego, gdy wcześniejsze

postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone (*res iudicata*), dotyczy również postępowań w przedmiocie wydania wyroku łącznego (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 września 2015 r., sygn. akt III KK 308/15, LEX nr 1813450, z dnia 13 lipca 2023 r., sygn. akt IV KK 463/22, LEX nr 3583199, z dnia 8 listopada 2023 r., sygn. akt I KK 345/23, LEX nr 3623705). Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 lutego 2017 r., sygn. akt IV KK 6/17, LEX nr 2216095, wskazał że powaga rzeczy osądzonej (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.) w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego stanowi przeszkodę do wydania wyroku łącznego gdy przedmiotem takiego wcześniejszego postępowania były wszystkie tożsame wyroki, co do których zapadło prawomocne orzeczenie rozstrzygające kwestie orzeczenia kary łącznej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy skonstatować, że w stosunku do kary łącznej, obejmującej kary orzeczone wobec A. M. wyrokami Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygn. akt III K 824/19 oraz XI K 764/19, z chwilą uprawomocnienia się wyroku łącznego tego Sądu z dnia 18 maja 2021 r. o sygn. akt III K 896/20, zaistniał stan powagi rzeczy osądzonej, stanowiący ujemną przesłankę procesową w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. (*res iudicata*). W chwili bowiem wydania w dniu 7 lipca 2021 r. przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie o sygn. akt IX K 904/20 - wobec A. M. - wyroku łącznego, w obrocie prawnym istniało już prawomocne rozstrzygnięcie o połączeniu kar wynikających z tych samych orzeczeń, wydanych wobec tego samego skazanego. Wydając zatem w dniu 7 lipca 2021 r. w sprawie o sygn. akt IX K 904/20 wyrok łączny Sąd Rejonowy w Bydgoszczy dopuścił się błędu przy orzekaniu, gdyż wobec zaistnienia w stosunku do tego samego zakresu rozpoznania stanu powagi rzeczy osądzonej, a stanowiącego ujemną przesłankę procesową w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., zamiast wydania wyroku łącznego powinien postanowieniem umorzyć postępowanie w kwestii wydania wyroku łącznego. Naruszenie powagi rzeczy osądzonej, jest jednym z najpoważniejszych uchybień, do jakich dojść może w toku postępowania. Prowadzenie postępowania wbrew zasadzie *ne bis in idem* godzi, w mającą charakter gwarancyjny, regułę pewności stanu prawnego.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy uwzględnił kasację Prokuratora Generalnego i po uchyleniu zaskarżonego nią wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 7 lipca 2021 r., sygn. akt IX K 904/20, zgodnie z jej

wnioskiem, na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., objęte nim postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec skazanego A. M. umorzył.

[J.J.]

[ms]

V KK 181/24

Michał Laskowski Wiesław Kozielowicz Andrzej Tomczyk